



Latvijas Republika
BAUSKAS NOVADA PAŠVALDĪBA
BAUSKAS NOVADA BĀRIŅTIESA

Reģ. Nr. 90009413107, Uzvaras iela 6, Bauska, Bauskas nov., LV-3901
tālr. 63923915, 63922123, e-pasts: barintiesa@bauska.lv, www.bauska.lv

Bāriņtiesas pārskats par darbību 2019.gadā

Bauskā, 2020.gada 24.martā

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturto daļu bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskatu ziņojumu par savu darbību.

Bauskas novada bāriņtiesa (turpmāk tekstā – Bāriņtiesa) darbojas saskaņā ar normatīvajiem aktiem, pilda amata pienākumus Bauskas novada administratīvajā teritorijā prioritāri nodrošinot bērnu un citu personu ar ierobežotu rīcībspēju tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Bāriņtiesa lietas izskata Bāriņtiesas sēdēs un koleģiāli pieņem lēmumus.

Bāriņtiesas sastāvā strādā Bāriņtiesas priekšsēdētāja, Bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece un piecas Bāriņtiesas locekles.

2019.gadā tika veikts darbs ar Bauskas novada administratīvajā teritorijā deklarētām un faktiski dzīvojošām ģimenēm, kurās saskatītas problēmas bērnu tiesību ievērošanā. Bāriņtiesas amatpersonas konstatējot bērnu tiesību pārkāpumus ģimenēs, saskaņā ar normatīvajiem aktiem ziņo Bauskas novada Sociālajam dienestam vai citām atbildīgajām institūcijām.

Ar Bāriņtiesas lēmumu 25 vecākiem tika pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības. No tiem 5 vecāki bija izturējušies vardarbīgi pret saviem bērniem, par ko ziņots Valsts policijai.

Ar tiesas spriedumu uz Bāriņtiesas prasības pieteikuma pamata 14 vecākiem atņemtas bērnu aizgādības tiesības.

Pārskata periodā viens Bāriņtiesas lēmums pārsūdzēts administratīvajā tiesā. Bāriņtiesas pieņemtais lēmums ar tiesas spriedumu tika atcelts.

Bāriņtiesas amatpersonas ir piedalījušās 25 tiesas sēdēs. Bāriņtiesa civilprocesa un administratīvā procesa tiesas sēdēs ir bijusi prasītāja, institūcijas, trešās personas un pārstāvja statusā. Bāriņtiesa ir piedalījusies Zemgales rajona tiesā (Bauskā), Administratīvā rajona tiesas Jelgavas tiesu namā un Administratīvā rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Viens no Bāriņtiesas uzdevumiem ir aizbildnības un aizgādības uzraudzība. Bāriņtiesa ne retāk kā vienu reizi gadā apseko aizbildņu ģimenes un aizbildnībā esošos bērnus, par ko noformē dzīves apstākļu pārbaudes aktus un sarunu protokolus, kuri glabājas administratīvajās lietās. Aizbildņi līdz katra gada 1.februārim Bāriņtiesā iesniedz norēķinu par aizbildnības pārvaldību un naudas līdzekļu izlietojumu. Bāriņtiesa vismaz reizi gadā pieprasa ģimeni raksturojošu informāciju, tajā skaitā izglītības iestādēm un ģimenes ārstiem, par to, vai aizbildnis pienācīgi rūpējas par saviem aizbilstamajiem, kas viņam jāveic saskaņā ar Civillikumā noteikto. Aizbildņa pienākumus uz 2019.gada 31.decembri Bauskas novadā atbildīgi veic 66 personas. Aizbildnībā ir 88 Bauskas novada bērni. 19 Bauskas novada bērni uzturas citu pašvaldību aizbildņu ģimenēs.

Bāriņtiesas uzraudzībā ir 37 pilngadīgas personas, kurām ar tiesas spriedumu ir noteikti rīcībspējas ierobežojumi. Katru gadu Bāriņtiesa šīs personas apseko dzīves vietās – ģimenēs vai aprūpes iestādēs, par pārbaudi sastādot dzīves apstākļu pārbaudes aktu, uzklausā personu

viedokli, kas tiek fiksēts sarunas protokolos, un šie dokumenti glabājas Bāriņtiesas aizgādības lietās.

Uz 2019.gada 31.decembri ārpusģimenes aprūpē kopumā atrodas 117 novada bērni, no tiem: 21 – audžuģimenēs, 88 – aizbildņu ģimenēs, 8 – bērni ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. Bāriņtiesa ik gadu apciemo aprūpes iestādēs dzīvojošos bērnus, lai veiktu ar viņiem pārrunas, noskaidrotu bērnu viedokļus par dzīves apstākļiem tur, iepazītos un izvērtētu bērna dzīves apstākļus, to atbilstību bērna vajadzībām.

Bauskas novadā ir 7 audžuģimenes, no kurām vienā ir ievietoti divi citas pašvaldības bērni un trīs Bauskas novada bērni, otrajā audžuģimenē – divi citas pašvaldības bērni, trešajā audžuģimenē – trīs citas pašvaldības bērni un divi Bauskas novada bērni, ceturtajā audžuģimenē – viens Bauskas novada bērns, piektajā audžuģimenē – pieci Bauskas novada bērni, sestajā audžuģimenē nav ievietoti bērni sakarā ar audžuģimenes statusa izvērtēšanu, septītajā audžuģimenē bērni nav ievietoti sakarā ar audžumammas fizisko un emocionālo veselības stāvokli (bērni audžuģimenē netiks ievietoti līdz 2021.gada 6.februārim). Bauskas novada sešas audžuģimenes ir noslēgušas līgumus ar SOS bērnu ciemati Latvijā Zemgales ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru “AIRI vecākiem”, vienai audžuģimenei ir noslēgusi līgumu ar atbalsta centru “Dzeguzēns”. Citu pašvaldību audžuģimenēs ir ievietoti 8 Bauskas novada bērni.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Bāriņtiesa 2019.gadā Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai ir pieprasījusi un izsniegusi apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kuri ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās. 2019.gadā pilngadīgi palika 7 bērni no aizbildņu ģimenēm, un 2020.gadā pilngadību sasniegs 7 ārpusģimenes aprūpē esoši bērni (divi bērni no aprūpes iestādēm un pieci bērni no aizbildņu ģimenēm).

2019.gadā Bāriņtiesa ir pieņēmusi 2 lēmumus ar atzinumu (par 2 bērniem), ka bērnu nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm, jo vecāki izbrauc strādāt uz ārzemēm uz laiku, kas ilgāks par 3 mēnešiem.

Pārskata periodā pieņemti 7 lēmumi par nepilngadīgo bērnu mantisko interešu nodrošināšanu vai aizstāvību. Bāriņtiesas lietvedībā kopā ir 44 aktīvas administratīvās lietas par bērnu mantisko interešu nodrošināšanu vai aizstāvību.

Pildot Bāriņtiesas funkcijas, katrā lietā tiek pieprasīti un sagatavoti dokumenti tiesiska un objektīva lēmuma pieņemšanai. Visiem dokumentiem, kas atrodas Bāriņtiesas lietvedībā ir ierobežotas pieejamības statuss, ar likumu ir noteikts personu loks, kuras drīkst iepazīties ar lietvedības dokumentiem. Lai pieņemtu motivētus lēmumus, Bāriņtiesa sagatavo lietu, iegūstot dažādus pierādījumus: ziņas, informāciju no trešajām personām, veicot pārrunas, apsekošanas, noformējot sarunas protokolus, apsekošanas aktus, pieprasot psihologu, ģimenes ārstu, narkologu, psihiatru atzinumus.

Bāriņtiesa pēc lēmumu pieņemšanas par aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu, par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu, par aizbildnības izbeigšanos un aizbildņa atlaišanu vai atcelšanu, kā arī par aizgādņa iecelšanu vai atlaišanu, trīs darba dienu laikā ievada ziņas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datu bāzē.

Bāriņtiesa iesniedz ziņas Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā par personām, kurām ir tiesības vai ir izbeigušās tiesības uz valsts sociālajiem pabalstiem trīs darba dienu laikā pēc lēmumu pieņemšanas.

Bāriņtiesa atbilstoši normatīvo aktu prasībām ievada ziņas par nepilngadīgām personām Iekšlietu ministrijas Informācijas centra Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā.

Audžuģimeņu informācijas sistēmā Bāriņtiesa ievada informāciju par audžuģimenēm un specializētajām audžuģimenēm, un tajās ievietotajiem ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem.

Bāriņtiesa atbilstoši normatīvajiem aktiem 2019.gadā sniedza ziņas Uzturlīdzekļu garantijas fondam par pieņemtajiem lēmumiem par aizgādības tiesību pārtraukšanu un

atjaunošanu, par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu, par aizbildnības izbeigšanos un aizbildņa atlaišanu vai atcelšanu.

Dokumentu aprīte pārskata periodā

Gads	01.01.2019.-31.12.2019.
Saņemtie iesniegumi, pēc kuriem uzsāktas administratīvās lietas	52
Saņemtie dokumenti	2225
Nosūtītie dokumenti (sarakste ar juridiskām un fiziskām personām)	1962

Bāriņtiesai ir savs arhīvs, kurā pastāvīgi glabājas ilgtermiņa un īstermiņa glabājamās lietas, adopcijas lietas, testamenti, darījumi, pilnvaras u.c. dokumenti. Bāriņtiesai 2019.gadā nebija jāsistematizē, jāatlasa un jāsakārto Bāriņtiesas arhīvs, to veiks 2020.gadā par periodu no 2015. – 2016.gadam. 2019.gadā Bāriņtiesa ir saskaņojusi ar Latvijas Nacionālā arhīva Jelgavas zonālo Valsts arhīvu par Bāriņtiesas pastāvīgi glabājamo dokumentu nodošanu pastāvīgā valsts glabāšanā – Gailīšu pagasttiesas dokumentus (2004. – 2005.gads), Codes pagasttiesas dokumentus (2004.gads), Īslīces pagasttiesas dokumenti (2004.gads), Dāviņu pagasttiesas dokumentus (2004. – 2005.gads) un Bauskas pilsētas domes bāriņtiesas dokumentus (2004. – 2007.gads).

Bāriņtiesas aktīvajā lietvedībā atrodas 283 lietas, bet pārskata gadā ierosinātas 92 jaunas lietas. Bāriņtiesas lietvedībā ir sekojošas administratīvās lietas: aizgādības tiesību lietas, aizgādības lietas, bērna mantas pārvaldība, aizbildnības lietas, ievietošana institūcijā, bērnu nodošana aprūpē citai personai, audžuģimenes lietas, bērnu ievietošana audžuģimenēs un citas lietas.

2019.gadā pieņemto lēmumu skaits ir 148, starp tiem 25 bērnu aizgādības tiesību pārtraukšana un 11 bērnu aizgādības tiesību atjaunošana, 13 vienpersoniski pieņemti lēmumi un 99 citi lēmumi: par aizbildnības nodibināšanu, par bērnu nodošanu citas personas aprūpē, par bērnu ievietošanu institūcijās, par atļauju rīkoties ar bērna mantu, pēc tiesas pieprasījuma sniegtie atzinumi u.c..

Visās lietās, kas skar bērnu tiesību un interešu nodrošināšanu, Bāriņtiesa aktīvi un veiksmīgi sadarbojas ar Valsts policiju, Valsts probācijas dienestu, Bauskas novada Pašvaldības policiju, Bauskas novada Sociālo dienestu un citu pašvaldību sociālajiem dienestiem, bāriņtiesām, izglītības un medicīnas iestādēm, krīzes un atbalsta centriem un citiem speciālistiem.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu un Ministru kabineta 2017.gada 12.septembra noteikumiem Nr.545 “Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā” 2019.gada 1.decembrī stājās spēkā Bauskas novada pašvaldības Bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupas nolikums. Ņemot vērā minēto Bauskas novada pašvaldības Bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupa (turpmāk – Sadarbības grupa) ir Bauskas domes izveidota konsultatīva koleģiāla institūcija, kas atbilstoši Sadarbības grupā ietilpstošo institūciju kompetencei un darbības mērķiem sadarbojas bērnu tiesību aizsardzības jomā. Sadarbības grupas sastāvā ir iekļauts arī Bāriņtiesas pārstāvis.

Bāriņtiesa iesaistījusies situāciju risināšanā, kad skolēni neapmeklē izglītības iestādes, pārkāpj uzvedības noteikumus un nepakļaujas audzināšanai. Bāriņtiesa aicina personas uz pārrunām, veic izskaidrojošu, profilaktisku darbu un preventīvus pasākumus bērnu, jauniešu un vecāku izglītošanai un tiesiskai aizsardzībai.

Bāriņtiesa, pamatojoties uz saņemto informāciju, par iespējamu bērnu tiesību un interešu pārkāpumu, apseko ģimeni, veic pārrunas ar ģimenes locekļiem, pieprasa un iegūst papildus informāciju par ģimeni un informē sociālo dienestu par psihosociālā darba veikšanu ar ģimeni, lai šāda rakstura pārkāpumi neatkārtotos.

Lai efektīvi nodrošinātu bērnu tiesību un interešu aizsardzību, Bāriņtiesa 2019.gadā regulāri rīkoja un piedalījās starpinstitūciju sanāksmēs kopā ar Bauskas novada Sociālo dienestu, Bauskas novada Pašvaldības policiju, Valsts policiju un Valsts probācijas dienestu.

Bāriņtiesa ik gadu Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai sniedz iepriekšējā gada statistikas pārskatu par Bāriņtiesas darbu.

Bāriņtiesa Civillikumā paredzētajos gadījumos sniedz palīdzību mantojumu lietu kārtošanā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un citus Bāriņtiesu likumā noteiktos uzdevumus, nodrošinot pakalpojumus Bauskas novada iedzīvotājiem darījuma akta projektu sagatavošanā, apliecināšanā, testamentu sastādīšanā un atsaukšanā, pilnvaru sagatavošanā, apliecināšanā un atsaukšanā, kopiju, norakstu, izrakstu pareizības apliecināšanā, nostiprinājuma lūgumu sastādīšanā.

Izpildītie apliecinājumi pārskata periodā

Pagasts	Skaits
Vecsaules pagastā	28
Dāviņu pagastā	20
Gailīšu pagastā	34
Brunavas pagastā	21
Mežotnes pagastā	107
Codes pagastā	88
Ceraukstes pagastā	114
Īslīces pagastā	199
Izdarīto apliecinājumu skaits kopā	611

Kopā veikti 611 apliecinājumi. Ar likumu ir noteiktas valsts nodevas par Bāriņtiesas pakalpojumiem, kurus ieskaita pašvaldības budžetā, 2019.gadā kopsummā iekasējot 3900 EUR apmērā.

Bāriņtiesas amatpersonas ir apmeklējušas Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas, Latvijas pašvaldību mācību centra un citu institūciju organizētos seminārus un lekcijas, lai pilnveidotu savas zināšanas.

No 2019.gada jūlija līdz 2019.gada decembrim Bāriņtiesas amatpersonas piedalījās Latvija – Lietuva pārrobežu projekta sēdēs, kuru mērķis bija sociālo atbalsta pakalpojumu efektivitātes un pieejamības uzlabošana audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem, lai stiprinātu viņu spēju aizsargāt un audzināt bērnus, kuri pakļauti riskam.

Bāriņtiesas amatpersonas ir apmeklējušas Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2019.gada 28. un 29.augustā organizēto divu dienu semināru bāriņtiesu darbiniekiem sadarbībā ar Valsts probācijas dienestu un Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentu par tēmām:

1. Dzimumnoziegumi un darbs ar personām, kas to veikuši.
2. Bāriņtiesu loma starpinstitūciju sanāksmēs par personām, kas veikušas dzimumnoziegumus.
3. Bāriņtiesas loma administratīvajā procesā.

2019.gada 12.novembrī Bāriņtiesas priekšsēdētāja apguva 60 stundu apmācību profesionālās pilnveides izglītības programmā “Darba aizsardzības pamatlīmeņa zināšanu izglītības programma”.

2019.gadā Bāriņtiesas priekšsēdētāja un trīs Bāriņtiesas locekļi apguva 192 stundu profesionālās pilnveides izglītības programmu “Bāriņtiesas vadība un organizācija” Latvijas Pašvaldību mācību centrā.

2019.gada 18.decembrī Bāriņtiesas amatpersonas apguva 12 stundu pirmās palīdzības izglītības programmu profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādē “Drošam darbam”.

Bāriņtiesa darbojas Latvijas bāriņtiesu darbinieku asociācijā ar mērķi sekmēt bāriņtiesu darbinieku profesionālo izaugsmi, apspriest normatīvo aktu projektus un izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, risināt jautājumus bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un citus bāriņtiesu kompetencē esošos jautājumus, popularizēt pozitīvo pieredzi bāriņtiesu darbā.

Bāriņtiesa strādājot pie prioritātēm, lai bērniem būtu iespēja dzīvot ģimeniskā vidē, 2019.gadā ir uzrunājusi Bauskas novada iedzīvotājus, lūdzot pārdomāt savas spējas un vēlmi sniegt ģimenisku vidi bērniem, kļūstot par audžuģimeni, viesģimeni vai aizbildni.

Izdegšanas risks ir bieža parādība atbalstošo profesiju pārstāvjiem. Izdegšana ir darbos, kuros ir augsts stresa līmenis, darbs ar cilvēkiem un liels enerģijas patēriņš. Lai gan Bāriņtiesā dominē juridiskais aspekts, emocionālā izdegšana Bāriņtiesā ir aktuāla. Likumdevējs no 2016.gada 1.aprīļa noteica, ka pašvaldībai ir pienākums nodrošināt mērķtiecīgi organizētu konsultatīvu, izglītojošu un psiholoģisku atbalstu bāriņtiesas darbiniekiem, lai pilnveidotu viņu profesionālo kompetenci un profesionālās darbības kvalitāti. 2019.gadā Bāriņtiesas amatpersonām tika organizēta supervīzijas. Supervīzijas vada psihoterapeits, kuram ir eksperta pieredze starptautiskos projektos darbā ar vardarbības situāciju risināšanu un starpprofesionālu un starpinstitucionālās sadarbības veidošanu. Supervīzijas procesā tiek apspriesti aktuālie gadījumi un problēmas Bāriņtiesas darbā.

Bāriņtiesa arī turpmāk veiks darba uzdevumus atbilstoši saistošo normatīvo aktu prasībām un turpinās darbu pie prioritātēm, tās ir:

1. Meklēt iespējas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem nodrošināt ģimenisku vidi.
2. Veikt uzraudzību aizbildņu, aizgādņu un audžuģimeņu darbībā.
3. Organizēt veiksmīgu sadarbību ar citām bāriņtiesām, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, veselības aprūpes un izglītības iestādēm, sociālajiem dienestiem un policijas iestādēm, lai nodrošinātu bērna vai citas rīcībnespējīgas personas tiesību un interešu aizstāvību.
4. Informēt pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un kurām nepieciešama palīdzība.
5. Pārstāvēt bērnus un personas ar ierobežotu rīcībspēju valsts un tiesu iestādēs, ievērojot šo personu vislabākās intereses.

Ar cieņu,

Bāriņtiesas priekšsēdētāja

(*personiskais paraksts)

E.Ķerģe-Karika

*Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisku parakstu un satur laika zīmogu

E.Ķerģe-Karika, 63923915
edite.karika@bauska.lv